

# ГЛОБАЛНА ИНИЦИАТИВА ЗА ПАРТНЬОРСТВО ЗА ОТКРИТО УПРАВЛЕНИЕ

## ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

### I. ВЪВЕДЕНИЕ

Участието на Република България в Глобалната инициатива за партньорство за открито управление е мотивирано от опита ни в разработването на релевантни политики и свързаните с тях мерки за изпълнение, както и въведените добри български практики, които сме готови да споделим с другите държави.

Българското правителство споделя принципите на открито управление: прозрачност, гражданско участие, отчетност, и технологично обновление, които са основополагащи в европейското право. Българското законодателство е хармонизирано с правото на Европейския съюз при стриктното спазване на изискванията по отношение на публичност и прозрачност на обществените отношения.

България прилага добри практики в изпълнение на четирите принципа за открито управление, отчита ползите от тях, необходимостта от развиването и разнообразяването им.

Споделяме виждането, че ползването на информацията, знанията и отчитането на мненията на цялото общество довежда до най-добри управленски решения. Считаме, че представянето на управленските идеи на възможно най-ранен етап пред обществото и получаването на навременна обществена реакция е най-верният път за оптимизиране на управленските решения, за изграждане на гражданско общество, което е посветено и съпричастно с управлението.

При разработването на Плана за действие на Република България бяха проведени обществени консултации, включително чрез създадена специализирана рубрика на интернет страницата [www.strategy.bg](http://www.strategy.bg).

Българското правителство разглежда въвеждането на новите технологии в процесите на управлението и предоставянето на публични услуги за гражданите като основна възможност за развитие на доброто управление и демокрацията в страната.

Българското правителство избра да участва в Глобалната инициатива за партньорство за открито управление, като ще продължава да отчита своите резултати в изпълнение на следните предизвикателства:

- **По-ефективно управление на публичния ресурс;**
- **Повишаване на фирмената отчетност.**

Те отразяват основата на провежданата в момента успешна политика на ефективно управление на публичните средства и природни ресурси, на финансова стабилност и доверие в държавните и финансови институции на страната. Разглеждаме тази политика и гарантирането на нейната прозрачност и откритост като основен фактор за насърчаване на икономическото и политическо развитие на страната и гаранция за бързо преодоляване на последиците от кризата.

### II. КАКВО СМЕ НАПРАВИЛИ ДОСЕГА?

Следвайки принципите на прозрачност и диалогичност, още на първото заседание от мандата на правителството, бе решено стенограмите на дискусиите на правителствените заседания да бъдат публикувани, веднага, след тяхното провеждане, на правителствената страница.

За първи път бе осигурен публичен интернет достъп до системата за правна информация на Министерския съвет. В нея се съдържат и всички неподлежащи на публикуване, съгласно българското законодателство, решения и разпореждания на Министерския съвет.

Законодателно е въведено изискването преди внасянето на проект на нормативен акт за издаване или приемане от компетентния орган, съставителят на проекта да го публикува на интернет страницата на съответната институция заедно с мотивите, съответно доклада. На всички заинтересовани лица и гражданите се предоставя най-малко 14-дневен срок за предложения и становища по проекта.

В Република България се прилагат и други добри практики за откритото управление, като:

- **Програмно бюджетирание**

Разработването на годишния проект на държавен бюджет използва метод на програмното бюджетирание. Ведомствата са задължени да публикуват годишните и шестмесечните отчети по програмните бюджети на интернет страниците си. България е сред първите 15 държави в глобалния мониторинг за прозрачност на бюджетите. Международният мониторинг е част от кампанията “Задай 6 въпроса на своето правителство и обхваща 80 държави”, по инициатива на International Budget Partnership.

- **Развитие на електронното правителство**

Разработена е стратегическа и законодателна рамка за развитие на електронното правителство. В реална експлоатация са Единен портал за достъп до електронни административни услуги ([www.egov.bg](http://www.egov.bg)), регистри за оперативна съвместимост, единна среда за обмен на електронни документи.

- **Сайт “Отворен парламент” ([www.openparliament.net](http://www.openparliament.net))**

От януари 2012 г. стартира гражданската online медия – “Отворен парламент – граждански гласове”, която отразява теми от публичния живот и законодателната дейност. Сайтът се развива според принципите и практиките на [гражданската журналистика](#) за създаването и поддържането на публичния диалог.

- **Портал за обществени консултации ([www.strategy.bg](http://www.strategy.bg))**

Държавните институции публикуват за обществено обсъждане проектите на нормативни актове и стратегически документи. Осигурява възможност за проучване на общественото мнение на етапа на проектиране на документите, приемани от правителството. На този сайт се провежда и обсъжданятията на проекта на План за действие.

- **Портал за обществени поръчки – централизирана информационна система ([www.aop.bg](http://www.aop.bg))**

Прилага се практиката за публичност и прозрачност чрез публичен достъп до всички аспекти на обществените поръчки.

- **Национален концесионен регистър ([www.nkr.government.bg](http://www.nkr.government.bg))**

На сайта на Министерския съвет – публичен достъп до информационна система за предоставените в Република България държавни и общински концесии.

Осигурен е достъп до пълните текстове на обявленията за провеждане на процедури за предоставяне на концесии и решенията на Министерския съвет и на общинските съвети,

свързани с концесиите, данните за предоставените концесии, както и до информацията за изпълнение на концесионните договори.

- **Закон за достъп до обществената информация**

Регламентира правото на достъп до обществената информация от обществения сектор, като предвижда процедура за предоставянето ѝ. Определя задължението на администрациите да публикуват актуална информация свързана с техните правомощия, списъка на издадените от тях актове, описание на информационните масиви и ресурси. Гарантира правото на гражданите за достъп до обществена информация. Разработен от неправителствена организация.

- **Електронна система за връзка с цел подобряване събираемостта на данъците**

Законодателно определено задължение за свързване на всеки касов апарат с компютърните системи на Националната агенция за приходите. Силна мярка срещу данъчни измами и сивата икономика.

- **Програма за по-добро регулиране 2010-2013 г.**

Осигурява “отворена врата” към правителството за идеите и проблемите на бизнеса и неправителствения сектор. За първи път отговорността за качеството на бизнес средата се споделя и с бизнеса и неправителствения сектор.

### **III. АНГАЖИМЕНТИ НА БЪЛГАРИЯ ПО ИНИЦИАТИВАТА „ПАРТНЬОРСТВО ЗА ОТКРИТО УПРАВЛЕНИЕ”**

Ангажиментите, които поема правителството са следваща стъпка в усилията ни за по-открито управление и надграждат върху съществуващи мерки и резултати.

#### **➤ МЕРКИ ПО ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВО: ПО-ЕФЕКТИВНО УПРАВЛЕНИЕ НА ПУБЛИЧНИЯ РЕСУРС**

##### **1. Постигане на по-висока бюджетна прозрачност**

- **Нова Стратегия за управление на държавния дълг за периода 2012-2014 г.** – синтезира на общите насоки за политиката по управление на държавния дълг в тригодишен период. Публичното ѝ оповестяване ще осигури условията за прозрачност и отчетност при управлението на държавния дълг.
- **Разработване на цялостна визия и стратегия за развитието на гражданските организации в Република България.** Целта е определяне на възможности за финансиране на организациите, за които няма законово уредена действаща практика за партньорството с държавата и общините, постигане на повече прозрачност на средствата от бюджета, предназначени за НПО.
- **Промени в бюджетното законодателство** за установяване на фискални правила и на процедури за по-ефективно и прозрачно управление на публичните финанси, в това число въвеждане на т.нар. „Бюджет за гражданите”, съдържащ кратко описание на промените, които се правят в политиките, както във финансирането на отделни, важни за гражданите сектори.
- **Публикуване на финансовите отчети и отчетите за изпълнение и постигнати резултати и на ведомствата, второстепенни разпоредители с бюджетни кредити.**

- **Публикуването на информация за данъчните разходи** (преференции) от страна на Министерството на финансите.
  - **Публикуването на информация за данъчно-ревизионните актове** на Националната агенция за приходите по приключили ревизии.
- 2. По-ефективно управлението на подземните богатства**
- **Нова Национална стратегия** за развитие на минната индустрия.
  - **Нов Закон за подземните богатства** за мерките гарантиращи прилагането на добри европейски и световни практики по управлението на подземните богатства.
  - **Публична интернет информационна система** за местоположението, групата на полезните изкопаеми и състоянието на запасите и/или ресурсите на подземните богатства с установени находища; специализирани карти и регистри на разрешенията за търсене и проучване и на концесиите за добив на подземни богатства. Гарантира правата на всички граждани да получават официални преписи и извлечения от базата данни.
  - **Прозрачност на управлението на подземните чрез привличане на независими високо квалифицирани експерти** за участие в: провеждането на тръжните и конкурсните процедури за предоставяне на права за подземни богатства; приемането на геоложки доклади, изготвени от титулярите на права; осъществяването на контрола по отношение на дейностите по търсене, проучване и добив на подземни богатства.
- **МЕРКИ ПО ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВО: ПОВИШАВАНЕ НА ФИРМЕНАТА ОТЧЕТНОСТ**
- Извършване на оценка на въздействието на нормативни актове, които имат съществено влияние върху бизнес средата, включително последваща оценка на въздействието на нормативни актове, като подборът на актовете се извършва съвместно с бизнеса.
  - Отчетност и прозрачност на дейността на лицата, предоставящи здравни услуги, чрез изграждането на Национална здравно-информационна система и осигуряване на достъп на гражданите до системата чрез електронен идентификатор. Качеството на медицинските услуги ще бъдат под постоянен институционален и обществен контрол.
  - Аутсорсване на дейности от държавата към бизнеса след извършване на анализ на практиките в саморегулиращите се сектори и идентифициране на сектори, в които регулирането може да бъде прехвърлено от държавата на бизнеса.
  - Подобряване практиката на консултациите с бизнеса чрез активен диалог при формирането на конкретни политики и тяхното прилагане. По настоящем се осъществява в Национален съвет за тристранно сътрудничество, Съвет за икономически растеж, в рамките на Програмата за по-добро регулиране 2010-2013 г. и специализирани форуми.
  - Организиране на дискуссионни форуми на национално и местно ниво за популяризиране на възможностите за корпоративна социална

отговорност (КСО) сред широк кръг представители на бизнеса и за представяне на добри практики по КСО.

- **Интегриране на превантивните инструменти по околна среда с корпоративните политики чрез повишаване информираността на бизнеса, включително по отношение въвеждането на системи за управление на околната среда ISO 14001, EMAS, схемата за екомаркировка, енергийно етикетиране, еко-проектиране на продукти.**

## ➤ **ОБЩИ МЕРКИ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ УСЛОВИЯТА ЗА ПРИЛАГАНЕТО НА ПРИНЦИПИТЕ ЗА ОТКРИТО УПРАВЛЕНИЕ**

Правителството ще насочи своите усилия и към подобряване на средата за прилагане на ангажменти и по другите предизвикателства. С тази цел правителството предвижда следните мерки:

### 1. **Развитие на електронното правителство**

- **Усъвършенстване на Единния портал за достъп до електронни административни услуги и надграждане с функциите на Единното звено за контакт.**
- **Актуализиране съдържанието на Регистрите за оперативна съвместимост (Регистър на регистрите и данните – РРД, Регистър на електронните услуги – РЕУ и Регистър на информационните обекти – РИО, Регистър на стандартите, Списък на акредитираните лица и Списъка на сертифицираните системи и продукти) на електронното правителство.**
- **Осигуряване на експлоатационна поддръжка на Единния портал за достъп до електронни административни услуги.**
- **Осигуряване на експлоатационна поддръжка на Регистрите за оперативна съвместимост (Регистър на регистрите и данните – РРД, Регистър на електронните услуги – РЕУ и Регистър на информационните обекти – РИО, Регистър на стандартите, Списъка на акредитираните лица и Списъка на сертифицираните системи и продукти) на Електронното правителство.**
- **Развитие на електронното здравеопазване чрез:**
  - **Изграждане на Национална здравно-информационна система, електронно здравно досие, електронна рецепта, електронно направление и т.н.;**
  - **Осигуряване на достъп на гражданите до системата чрез електронен идентификатор.**

### 2. **МС – модел на открита администрация**

- **Администрацията на МС да се превърне в модел за откритост, отчетност, включване на гражданите и прилагане достиженията на технологиите в работата чрез:**
  - **Развитие на интернет страницата на МС за увеличаване на обхвата на информацията, достъпна за гражданите, задаване на добри практики за откритост и прозрачност, задаване на стандарти за информационните масиви и ресурси, използвани в Администрацията на МС.**

- **Публичност на правилата, по които работят второстепенните разпоредители с бюджетни кредити към МС, до техните финансови резултати и отчети за постигнати резултати.**
  - **Контрол и наблюдение на спазването на законовите изисквания за публичност и информираност чрез възлагане на функции на специализирано административно звено**
  - **Подобряване и публичност на Портала за обществени консултации ([www.strategy.bg](http://www.strategy.bg)) за по-широко използване ,**
  - **Разширяване на обхвата за публично използване на информационната система за управление и наблюдение за използване на средствата от Структурните и Кохезионния фондове. Разширен обем на представената публична информация за реалното постигане на индикаторите по проектите и оперативните програми и разширяване на възможностите за повторно използване на данните от системата, включително във файлови формати, позволяващи лесна машинна обработка на информацията.**
- 3. Разширяване на обхвата на добрите практики, свързани с достъпа до информация**
- **Осигуряване на правилното прилагането на Закона за достъп до обществена информация чрез създаване на единни параметри за изготвяне и публикуване на актуалната информация от администрацията.**